

BÝT RODIČEM?

Jaká je odpověď na tuto otázku v dnešní době? Rodina se mění. Dnes už dítě není pro člověka ani existenční ani společenskou nutností; metody asistované reprodukce mažou hranici mezi rodičovstvím biologickým a adoptivním; čím dál tím víc dětí vyrůstá mimo partnerský vztah a jen etické důvody (u zdravých žen) zabraňují tomu, aby ženy měly děti aniž se dotkly muže; i přes širokou nabídku antikoncepčních metod jsou stále desítky tisíc interrupcí ročně. Normou se stávají dříve výjimky; přibývá lidí

- jejichž touha po dítěti se nenaplnuje a kteří jsou na cestě za ním připraveni vydat se ze svých časových, finančních i psychických rezerv
- kteří se rozhodli pro život bez dítěte
- kteří přijmou "cizí" dítě

I v rodině s dětmi jsou zřetelné velké změny: počet dětí klesá, ženská a mužská role mění svůj obsah a tváří v tvář poznatkům psychologie, neurologie, embryologie či pedagogiky je stále těžší sám před sebou obstát jako rodič.

Co víme o rodičovství 21. století?

Činnost organizací, které Vás tímto způsobem právě oslovují, je právě s tématem rodičovství spojena. Znalost odpovědí na předložené otázky je pro naši práci klíčová. Proto Vás prosíme o pomoc. Pomozte nám široké a bohaté téma rodičovství popsat Vaší osobní zkušeností všedního dne, podělte se s námi o své názory, prožitky, starosti i radosti. Čím různější odpovědi budeme mít, tím lépe tématu porozumíme a tím lépe budeme moci svou práci dělat.

Dotazník na další straně je rozdělen do několika tematických částí. V první Vás žádáme o základní faktografické údaje, ostatní se týkají různých aspektů rodičovství. Některé Vás zaujmou víc, některé méně, některé možná vůbec a jiné budete postrádat, záleží to na Vašem věku, zkušenostech a životní situaci.

Téma rodičovství je téma páru, proto velice přivítáme, když se k odpovědím na naše otázky rozhodnou oba partneři. Prosíme, odpovědi spolu předem nekonzultujte. Každý člověk situaci vidí a prožívá jinak a nám jde o zachycení různosti. Shodné odpovědi učebnicového typu nám pro naši práci mnoho nepřinesou. Abychom poznali, které odpovědi jsou "párové", domluvte si spolu nějakou značku (obrázek, heslo) a tou své dotazníky označte.

Odpovědi napište na listy papíru, vložte do obálky a pošlete na jednu z níže uvedených adres. Obálku označte heslem "Dotazník". Odpovědět je možné i v elektronické formě na e-mailovou adresu: materskanadejevolny.cz. Zaručíme anonymitu.

Vaše odpovědi zpracujeme v rámci výzkumného projektu GAČR č. 406/07/0274 a výsledky pak budou podkladem pro naši práci, práci dalších organizací spojených s tématem rodičovství a především je chceme zpřístupnit - v knižní podobě - každému, kdo o rodičovství přemýšlí.

Děkujeme Vám

PhDr. Ing. Hana Konečná, PhD.

Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity, Katedra klinických oborů,
B. Němcové 54, 387 87 České Budějovice, Nadace Mateřská naděje Praha,
www.materska-nadeje.cz, tel.: 235 364 682, e-mail: materskanadeje@volny.cz

Mgr. Vít Janků

Centrum pro rodinu a sociální péči, Josefská 1, 602 00 Brno, www.rodiny.iol.cz, tel.: 542 217 464,
e-mail: prorodinu@centrum.cz

PhDr. Věduna Bubleová

Středisko náhradní rodinné péče, Jelení 91, 118 00 Praha, www.rodina.cz/snrp, tel.: 233 356 701,
e-mail: snrp@volny.cz

MUDr. Eva Domorázková, Csc.

Nadace Mateřská naděje, Ke Džbánu 17/385, 160 00 Praha, www.materska-nadeje.cz,
tel.: 235 364 682, e-mail: info@materska-nadeje.cz

1. ZÁKLADNÍ FAKTOGRAFICKÉ ÚDAJE

Značka či heslo (u těch partnerů, kteří se rozhodnout vyplnit dotazník oba):

Jsem žena/muž

Věk

Dosažené vzdělání

Bydliště (vesnice, malé město, velké město)

Můj partnerský stav (svobodná/ý, vdaná/ženatý; rozvedená/ý; vdova/vdovec; ...) a můj rodičovský stav (mám děti ve věku:, děti plánuji do ... let, děti nemám a nechci, dítě právě čekám, děti chci, ale mít nemohu, jsem babička/dědeček, mám dítě adoptované, mám dítě handicapované,)

2. DÍTĚ ANO NEBO NE? A PROČ?

(Tuto tematickou oblast bychom také mohli nazvat "Rozhodování". Proč chcete/nechcete nebo jste chtěl/a či nechtěl/a mít první, druhé, třetí, ... dítě? Jak by asi odpověděl/a Váš partner/partnerka?)

3. DÍTĚ NEPŘICHÁZÍ ...

(Jsou lidé, kteří po dítěti touží, ale mít je zatím nebo provždy nemohou. Jaké to podle Vás je? Co dělat? Umíte si představit sebe v podobné situaci? A reakci Vašeho partnera/Vaší partnerky?)

4. DÍTĚ JE TU

(Tuto tematickou oblast bychom mohli s trochou nadsázky nazvat "V akci". Očekával/a jste příchod dítěte/děti? Pokud to byla pro vás změna, pak jaká, lišilo se to u prvního, druhého či dalšího dítěte? Jaký vliv má/měl příchod prvního, druhého, ... dítěte na vaše partnerské vztahy? Jak příchod dítěte prožíval/a či prožívá Váš partner /partnerka? Potřebuje matka či otec malého dítěte pomoc a pokud ano, pak jakou?)

5. POZNÁM ŽE JE MOJE?

(Tuto tematickou oblast bychom mohli nazvat "Biologické a nebiologické rodičovství". Když jste dítě poprvé uviděl/a: zalila Vás "vlna mateřské/otcovské lásky", jak se někdy říká? Lišilo se to u prvního, druhého a dalšího dítěte? Nebo se Váš vztah k dítěti teprve vyvíjel? Myslíte, že existuje "hlas krve", jak někdy literatura popisuje - poznal/a byste své dítě mezi několika dalšími novorozenci, kdybyste ho předtím neviděl/a? Asistovaná reprodukce umožňuje použití dárcovských spermií, vajíček či embryí - umíte si to u sebe představit? Umíte si sebe a svého partnera představit jako rodiče dítěte adoptovaného nebo v pěstounské péči?)

6. DÍTĚ ANO NEBO NE - BYLA VOLBA DOBRÁ?

(Tuto tematickou oblast bychom také mohli nazvat "Jak to vidím teď s odstupem". Stálo to za to, byla pro vás Vaše volba přínosem? Jakým? Byla přínosem pro Vaše partnerské vztahy? Jak by na vše odpověděl/a Váš partner/partnerka? Kdybyste se mohl/a znovu rozhodovat - chtěl/a byste znovu děti a mělo by jich být víc nebo míň než teď? Proč?)

7. DOBROVOLNÁ BEZDĚTNOST

(Jaký je život bez dítěte? Proč ho někdo volí?)

8. DOPLŇKY

(Toto místo je určeno pro Vaše připomínky a doplňky k dotazníku, pro to, co se možná do našich nabídnutých témat nevešlo. Každý Váš názor či zkušenost má pro nás velkou hodnotu.)